

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Освітня програма	<u>Середня освіта (Образотворче мистецтво)</u>
Спеціальність	<u>014 Середня освіта (за предметними</u>
<u>спеціальностями)</u>	
Спеціалізація	<u>014.12 Образотворче мистецтво</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>

Затверджено на засіданні
кафедри Протокол №1 від “10”
вересня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика викладання образотворчого мистецтва в закладах вищої освіти та закладах загальноосвітніх середньої освіти
Викладач	Доц. Гнатюк Михайло Васильович
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	Консультації проводяться щотижня (1 год.), до самостійної роботи проводяться на практичних заняттях та дистанційно.
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Методика викладання образотворчого мистецтва в закладах вищої освіти та закладах загальноосвітніх середньої освіти» вивчається студентами другого(магістерського) рівня вищої освіти у першому та другому семестрах і покликана забезпечити засвоєння знань, навиків та умінь з методики викладання образотворчого мистецтва в закладах вищої освіти та закладах загальноосвітніх середньої освіти, розвиток образного сприйняття і художньої та педагогічної культури у найрізноманітніших проявах.</p> <p>Органічний розвиток образотворчих здібностей студентів відбувається в процесі теоретичного і практичного засвоєння програмового матеріалу, психолого-педагогічних дисциплін. Методи художньо-графічного і мистецтвознавчого та педагогічного аналізу є основним у формуванні творчої свідомості студента. Засвоєння практичних навиків роботи, оволодіння ораторськими здібностями і прийомами є важливим компонентом у програмі з підготовки майбутніх вчителів.</p>	
3. Мета і цілі курсу	
Мета курсу: «Методика викладання образотворчого мистецтва в закладах вищої освіти та закладах загальноосвітніх середньої освіти» – надання студентам магістратури цілісної і	

логічно-послідовної системи знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкриття концепції, основи теорії, методики і методології викладання мистецьких дисциплін у системі ЗВО та ЗЗСО.

Завдання курсу:

- 1) формування теоретичних уявлень про методику викладання у системі ЗВО та ЗЗСО як навчальну дисципліну, її мету, завдання; ознайомлення з поняттями, категоріями, методами, технологіями методики викладання у системі ЗВО та ЗЗСО;
- 2) висвітлення особливостей методів викладання образотворчих дисциплін у ЗВО та ЗЗСО;
- 3) ознайомлення зі структурою і змістом навчального процесу у ЗВО та ЗЗСО;
- 4) оволодіння педагогічними формами освітньої взаємодії зі студентами, учнями, та творчим застосуванням знань і способів діяльності, засвоєних під час вивчення навчальних дисциплін;
- 5) набуття вмінь планувати, організовувати та аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять, використовувати найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку студентів;
- 6) накопичення початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності;
- 7) ознайомлення з кращим педагогічним досвідом викладачів ВНЗ України та європейської школи, апробування найбільш ефективних прийомів і методів навчання, що застосовуються в системі викладання мистецьких дисциплін у системі ЗВО та ЗЗСО.

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення курсу студенти оволодівають такими компетентностями:

- а) інтегральна:** здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі образотворчої та освітньої діяльності, які вимагають достатнього інтелектуального потенціалу, а також поглибленого рівня знань та вмінь інноваційного характеру.
- б) загальні:** ЗК 2. Готовність здійснювати освітню та науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду й розуміння суті педагогічних явищ та процесів;
ЗК 5. Адаптивність, комунікабельність, креативність, толерантність, критичне мислення, наявність стійкого світогляду та наполегливість у досягненні мети; здатність оцінювати та забезпечувати якість професійної діяльності, діяти соціально відповідально та свідомо;
ЗК 6. Здатність до критичного аналізу і оцінки сучасних мистецьких та педагогічних явищ, продукування нових ідей в процесі вирішення практичних завдань, комплексних та інноваційних проблем.
- в) фахові (спеціальні):** ФК 1. Здатність використовувати інноваційні педагогічні технології навчання в процесі викладання образотворчих дисциплін; застосовувати засоби викладання, методи, прийоми, відповідно меті та змісту навчання образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладах культури, а також в закладах вищої освіти; здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів та ЗВО з образотворчого мистецтва;
ФК 4. Здатність організовувати навчальний процес на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів; проектувати та організовувати навчальний процес на рівні курсу, розділу, теми, уроку, педагогічної ситуації;
ФК 8. Здатність до розкриття ідеї та сюжету художнього твору засобами різноманітних мистецьких технік у різних видах та жанрах образотворчого мистецтва;
ФК 11. Здатність володіти практичними навичками з проектування та технологій виконання творів образотворчого мистецтва, декоративно-прикладного мистецтва та дизайну; здатність використовувати базові навички комп'ютерного проектування та комп'ютерної графіки.

**Програмні результати навчання
спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**

Знання та розуміння: ПРН 2. Знання методики викладання образотворчих дисциплін, а також відповідних нормативних актів і документів, що регламентують організацію освітнього процесу у закладах загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладах культури та закладах вищої освіти;

ПРН 4. Знання основних закономірностей розвитку сучасного українського та зарубіжного образотворчого мистецтва, основних проблем, різних наукових поглядів на його становлення та розвиток, концепції художнього образу в українському та зарубіжному мистецтвознавстві.

Застосування знань та розуміння: ПРН 5. Володіння практичними способами пошуку, аналізу та оброблення наукової освітньої та мистецької інформації з використанням сучасних ІКТ;

ПРН 6. Використання знань про психологічні особливості педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу закладів загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладів культури та закладів вищої освіти в професійній діяльності;

ПРН 13. Уміння підбирати систему завдань для контролю і корекції знань учнів, студентів; здійснювати усний, письмовий та тестовий контроль на заняттях; вести облік результатів контролю знань, умінь та навичок.

Формування суджень: ПРН 14. Здійснювати освітню й науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду й розуміння суті педагогічних явищ і процесів.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції			40		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			20		
самостійна робота			120		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий		
1-2	Середня освіта	1	Н		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцін- ки - 5	Термін виконання
Модуль 1. Теоретико-методичні засади викладання мистецьких дисциплін у ЗВО та закладах загальної освіти					
Т. 1. Філософські засади і культуровідповідність освіти	лекція, фронт. ф-ма навчання	11, 20	Вивчення фахової літератури з акт. пит-нь худ. освіти (2 год.)		Тиждень
Т. 2. Світоглядна функція мистецтва та діалогова природа худож. спілкування	лекція, групова, фронтальна ф-ма н-ня	20	Вивчення фахової літератури з акт. пит-ня худ. освіти (2 год.)		Тиждень
Т. 3. Характеристика і сучасних наукових підходів до модел-ня та організації навчально-виховного процесу у ЗВО і ЗЗСО	лекція, фронт. ф-ма н-ня	13,17,18	В-ня літератури з акт. пит-ня худ. освіти (2 год.)		Тиждень
Т. 4. Безперервність навчання та врахування	лекція, фронт. та індивід. ф-	6, 18,	Робота зі словником спец.		Тиждень

вікових і психологічних особливостей у процесі вивчення дисциплін ОМ	ма н-ня		термінів (2 год.) Завд.: обґрунтуйте чинники, що впливають на якість освіти.		
Т. 5. Складові навчально-виховного процесу: цілі, завдання, зміст освіти, методи і організаційні форми, контроль та оцінюван.	лекція, фронт. та ф-ма н-ня	17, 18	З-ня: розкрийте складові навчально-виховного процесу (2 год.)		Тиждень
Т.6. Методи активізації пізнавальної активності студентів та дидактичні вимоги до проведення лекцій.	лекція, фронт. ф-ма н-ня	21, 22	Розкр-те методи активізації пізнавальної активн. студ. (2 год.)		Тиждень
Т. 7. Психолого-педагогічні основи засвоєння знань у процесі навчання	лекція, фронт. та ф-ма н-ня	11, 15, 21	Які психолого-педагогічні основи з-ня знань (2 год.)		Тиждень
Т. 8. Концептуальні основи курсу ОМ в ЗЗСОі.	практична, груп. ф-ма н-ня	17, 18,	Назвіть концептуальні основи курсу ОМ в школі (2 год.)	5	Тиждень
Т.9. Художньо-педагог. засади, особливості технології і техніки, організації проведення семінарів, практичних та індивід. занять.	лекція, фронт. та ф-ма н-ня	11, 14	Переглянути презентацію (2 год)		Тиждень
Т.10. Мета і завдання, зміст та структура програми з ОМ	практична, груп. ф-ма н-ня	11, 18	(2 год)	5	Тиждень
Т.11. Особливості мистецької освіти у вимірах особистісно-зорієнтованого підходу	лекція, фронт. та ф-ма н-ня	20	(2 год.)		Тиждень
Т. 12. Типи, жанри і структура уроків ОМ	практична, груп. ф-ма н-ня	11	З-ня: яка відмінність між типами і жанрами уроків? (2 год.)	5	Тиждень
Т.13. Теоретичні передумови професійного розвитку викладачів мистецьких навчальних закладів	лекція, фронт. та ф-ма н-ня		(2 год.)		Тиждень
Т. 14. Мета, функції, завдання, види і форми контролю навчальних досягнень майбутніх педагогів	практична, груп. ф-ма н-ня	14	(2 год.)	5	Тиждень
Модуль 2. Зміст та методика викладання образотворчого мистецтва в загальноосвітніх закладах середньої освіти					
Т. 15. Передумови і сутність інтеграції в мистецькій освіті.	лекція, фронт. та ф-ма н-ня	22	З-ня: поясніть сутність художньо-педагогічних	5	Тиждень

			технологій (2 год.)		
Т. 16. Художньо-педагогічні технології у школі та її сутність	лекція, фронт. та ф-ма н-ня	11	(2 год.)		Тиждень
Т. 17. Єдність видів діяльності на уроках мистецтва	практична, груп. ф-ма н-ня	17, 20	(2 год.)	5	Тиждень
Т.18. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання	лекція, фронт. та ф-ма н-ня	11, 20	(2 год.)		Тиждень
Т. 19. Взаємоузгодженість доміантних змістових ліній	практична, груп. ф-ма н-ня	11	(2 год.)	5	Тиждень
Т.20. Інтегративні та інтерактивні художньо-педагогічні технології в мистецькій освіті.	лекція, фронт. та ф-ма н-ня	22	3-ня: які є інтерактивні методи навч.-ня. (2 год.)		Тиждень
Т.21. Мистецький тезаурус як фактор інтеграції	практична, груп. ф-ма н-ня	11	(2 год.)	5	Тиждень
Т. 22. Проблемно-евристичні, сугестивні художньо-пед технології	лекція, фронт. та ф-ма н-ня	11	(2 год.)		Тиждень
Т.23.Естетотерапевтичні ігрові худ-педагог. технології.	практична, груп. ф-ма н-ня	11	(2 год.)	5	Тиждень
24. Методичні основи практичної підготовки студентів художніх спеціальностей.	лекція, фронт. та ф-ма н-ня	6	(2 год.)		Тиждень
25. Технологія проєктивного моделювання уроків	практична, груп. ф-ма н-ня	11, 16	(2 год.)	5	Тиждень
26. Творчі та науково-дослідні роботи з мистецьких дисциплін	лекція, фронт. ф-ма н-ня	2, 4, 8	(2 год.)		Тиждень
. 27. Педагогічний малюнок як елемент художньо-пед. технології	практична, груп. ф-ма н-ня	11	Підготувати доповідь на тему:.. Малюнок дитини і для дитини (2 год)	5	Тиждень
28. Психолого-педагогічні засади організації самостійної навчальної роботи студентів	лекція, фронт. ф-ма н-ня	2, 4, 8	(2 год.)		Тиждень
29. Формування методичних	лекція, фронт. ф-ма н-ня	4, 14, 17	Вивчення фахової літератури з теми, підгот. презентації		Тиждень

компетентностей викладачів художніх дисциплін			виконання мал., реферату (2 год.)		
30. Методичне забезпечення занять художнього профілю і сучасні інформаційні технології в освіті	лекція, фронт. ф-ма н-ня	16, 17	Наведіть приклади ефект. Викор-ня м-ва у навч. заклад. (2 год.)		
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Вид контролю – залік. Допуск становить максимум 50 балів за самостійну роботу впродовж семестру. Максимальна оцінка – 100 балів (оцінки за практичні роботи – до 30 балів, за письмову контрольну роботу (або тестування) – до 20 балів).				
Вимоги до письмової роботи	Передбачене одне письмове підсумкове тестування (максимум 20 балів)				
Практичні заняття	Максимальна сума (оцінка) - 30 балів. Кожне практичне заняття (завдання) оцінюється.				
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до заліку в 1-му семестрі (максимум 50 балів), до екзамену (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань самостійної роботи, а також бали підсумкового тестування.				
7. Політика курсу					
<p>Неприпустимі плагіат та списування. Обов'язкове виконання практичних завдань (малюнків). У випадку порушень – реагування відповідно до положень: https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc</p> <p>Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми шляхом складання проекту-плану уроку з виконанням малюнків, а також практичних вправ із теми. Якщо студент пропустив і не відпрацював більше 50% занять, він повинен скласти відповідне тестування і самостійно виконати практичні завдання і тільки тоді буде допущений до заліку. Для отримання заліку необхідне відвідування більш 50% занять, складання тестової контрольної роботи і виконання самостійної роботи.</p>					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: Підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вищих навчальних закладів. К.: Либідь, 1998. 560 с. 2. Буряк В. Керування самостійною роботою студентів // Вища школа. 2001. № 4-5. С.48 – 52. 3. Викладач вищої школи : психолого-педагогічні основи підготовки : навч. посіб. / О. Г. Мороз, О. С. Падалка, В. І. Юрченко ; [за заг. ред. О. Г. Мороза]. К. : НПУ. 2006. 208 с. 4. Грицюк Л.К., Сірук М.В. Організація самостійної роботи студентів у навчальному процесі вищого навчального закладу: Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. №17. 2011. С. 9-14. 5. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/law/2231/ 6. Кайдановська О. Образотворча підготовка архітекторів у вищому навчальному закладі: монографія / Львів:Видавництво Львівської політехніки, 2013. 368 с. 7. Кіреєва І. В. Психолого-педагогічні аспекти самостійної роботи студентів у ВИШі: [Електронний ресурс]. Режим доступу: bdpu.org/pedagogy/ua/files/2014/2/14.pdf – Назва з екрана. 8. Королюк О. М. Управління самостійною роботою студентів коледжу в процесі вивчення 					

природничо-математичних дисциплін // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2006. Вип. 1–2. С. 78-84.

9. Котлярова О.О. Використання рейтингового оцінювання студентів за умов кредитно-модульної системи навчання [Електронний ресурс]. 9 с. Режим доступу до журн. : <file:///C:/Users/User/Desktop/11kooksn.pdf>

10. Котова А. В., Туренко. Р. Л. Принципи організації самостійної роботи студентів та вимоги до її проведення // *Science Rise. Педагогічна освіта*. 2015. № 10(5). С. 75-77: [Электронный ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/texc_2015_10%285%29_17

11. Масол Л. М. та ін. Методика навчання мистецтва у початковій школі: посіб. для вч. Харків : Веста : Ранок, 2006. 256 с.

12. Методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах від 26.02.2010 № 1/9-119[Електронний ресурс]. Режим доступу : old.mon.gov.ua/images/files/osvita/Evrointehraciya/list_mon_119.doc

13. Мороз О.Г., Падалка О.С., Юрченко В.І. Педагогіка і психологія вищої школи: Навчальний посібник / За заг. ред. О. Г. Мороза. К.: Нпу, 2003. 267 с.

14. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібн. К. : ЧП, 2007. 211 с.

15. Освітні технології : навч.-метод. посіб. /О. М. Пехота, А. З. Кіктенко та ін. ; за заг. ред. О. М. Пехоти. К. : А.С.К.. 2001. 256 с.

16. Олійник П. М. Передові педагогічні технології, дидактично-методичні особливості та можливості їх // Метод навчання і наукових досліджень у вищій школі : навч. посіб. / за ред. С. У. Гончаренка, П. М. Олійника. К. : Вища шк., 2003. С. 138.

17. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін – К.: Освіта України, 2008. 274 с.

18. Полякова Г. А. та ін. Образотворче м-во. 1-7 кл.: теорія н-ня, календар.-темат. п-ня, осн. поняття з ОМ : навч.-метод. посіб. для вчителів. Харків : «Скорпіон», 2001. 160 с.

19. Рашкевич Ю.М. ЄКТС та нові стандарти вищої освіти [Електронний ресурс]. 2015. Режим доступу до журн. : <http://nature.pnpu.edu.ua/pdf/EKT.pdf>

20. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. 360 с.

21. Слєпкань З. В. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2000. 180 с.

22. Тарасова О. Інтерактивні методи навчання як засіб активізації пізнавальної діяльності студентів під час лекційних занять [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.psuh.kiev.ua>. Назва з екрана.

Викладач: доцент Гнатюк М. В.